POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Well-being žáků 1. stupně ZŠ ve vztahu k přístupu učitele a školním výsledkům

Autorka práce: Eliška Janotová

Inspiraci k zaměření svého výzkumného šetření našla autorka práce při studijním pobytu ve Finsku, které klade na psychické zdraví a problematiku well-beingu ve školství velký důraz. Při následích si všimla hned několika skutečností, kterými se výuka na finských základních školách lišila od zkušeností z ČR a které by mohly připívat k vyšší míře well-beingu a následně pak také úspěchům finských žáků v mezinárodních šetřeních gramotnostních dovedností. Své poznatky a postřehy ze studijního pobytu se rozhodla autorka více prozkoumat a v rámci diplomové práce zmapovat problematiku well-beingu u žáků na prvním stupni ZŠ u nás. Konkrétně se pak rozhodla zaměřit na vztah well-beingu, přístupu učitele a prospěchu žáků – tedy na téma klíčové nejen pro učitele, ale všechny účastníky vzdělávacího procesu.

Práce je tradičně dělena na teoretickou a praktickou část. Zabývá se definicemi well-beingu a jeho vymezením v porovnání se souvisejícími a u nás více známými pojmy jako je prostředí třídy, atmosféra a klima třídy. V dalších kapitolách předkládá autorka přehled studií zaměřených na well-being a jeho souvislosti s výkonností a školním úspěchem žáků a studentů. Lze jen vyzdvihnout, že vzhledem k omezeným informacím o well-beingu v české literatuře čerpá ze zahraničních zdrojů. Vítám, že u vybraných výzkumných šetření nepopisuje jen výsledky, ale všímá si také metodologie a, i když stručně, výzkumy i přístupy autorů porovnává.

Z textu i rozsáhlého seznamu zdrojů je patrný zájem autorky, ale také dobrá orientace v tématu. Předkládá řadu u nás dosud nepublikovaných údajů, výzkumných zjištění i informací o podobě výzkumných nástrojů (dotaznících). Text tak může sloužit jako inspirace pro navazující výzkumy i zájemce o dané téma. Neméně podnětná je podle mého názoru kapitola věnující se srovnání přístupů a pojetí well-beingu v kurikulu vybraných zemí. Autorka by jen mohla upřesnit, proč si ke srovnání situace v České republice spolu s Finskem vybrala právě Skotsko, Británii a Nizozemsku.

Kvalitní zpracování teoretické části se odráží hned v úvodu části praktické. Teoretická východiska se staly oporou nejen pro výzkumné otázky a hypotézy, ale také pro tvorbu dotazníků, které autorka pro hodnocení přístupu učitele i míry well-beingu žáků vytvořila.

Získaná data, stejně jako metodologii práce, popisuje autorka přehledně a dostatečně podrobně. Zabývá se celkovým hodnocením, ale referuje i o dílčích oblastech. Přes velké množství dat se daří udržet pozornost. Pro zpřehlednění využívá tabulky s barevným zvýrazněním. Nechybí statistická analýza dat s užitím základních testů, jejichž volbu považuji pro účely dané práce za více než dostačující. Výsledky autorka interpretuje a diskutuje s literaturou.

I když lze namítnout, že prokázaná souvislost mezi respektujícím přístupem učitele, prospěchem žáků a jejich well-beingem není nijak překvapivá, považuji práci za podnětnou, a to hned ze dvou důvodů. Za prvé, ukazuje možnosti měření sledovaných proměnných (well-being žáků, respektujícího přístupu učitele). Za druhé kvůli širokému záběru a komplexnosti, které téma well-beingu do vzdělávacího procesu přináší.

Po formální stránce práce obsahuje všechny náležitosti. Z hlediska jazykové úrovně a stylistiky jsem nezaznamenala žádné nedostatky. Spolupráce s autorkou diplomové práce byla příkladná a

obohacující. Autorka pracovala samostatně a přicházela se zajímavými návrhy, ostatně iniciovala i samotné téma práce. Pravidelně konzultovala a aktivně reagovala na připomínky a doporučení.

Práce splňuje nároky kladené na závěrečné práce, a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze 5.9. 2021 PhDr. Klára Špačková, Ph.D.